

Akademie výtvarných umění v Praze

Studijní program Výtvarná umění

DIPLOMOVÁ PRÁCE

Hledání

Search

Vypracoval: David Turek

Vedoucí diplomové práce: MgA. Josef Bolf a MgA. Jakub Hošek

Oponent*ka diplomové práce: MgA. Daniel Vlček

Akademický rok 2025/2026

Název mojí diplomové práce je Hledání, protože mám pocit, že to je to o čem tato práce skutečně je, o hledání - a nalezení. Zaměřoval jsem se na zkoumání vnitřních procesů, které jsem prožíval při tvorbě i mimo ni, snažil jsem se sám sobě definovat podstatu mé touhy a potřeby tvořit, zjistit co tím skutečně přináším do tohoto světa a proč. V průběhu jsem zjistil, že když člověk sám k sobě a své činnosti začne přistupovat až moc analyticky, skoro jako oddělený pozorovatel, může se tak začít cítit a to může ovlivnit jeho dílo i jeho samotného.

Rozhodl jsem se zkusit jít s co nejčistším úmyslem naproti tomu aby má práce byla kvalitní z hlediska spíše uměleckého, technického, nikoliv jen osobního, protože vím jak snadno se dá opomenout forma pokud autor věří, že má pro něj dílo jiný, například terapeutický význam. Doufal jsem, že pokud se dokážu dostatečně ponořit do tvorby, která bude upřímná, přijdou s tím různá pochopení, uvědomění a vnitřní rozjasnění, kterým se možná ani nepůjde ubránit, právě v tu chvíli podle mě získávají trochu jiný rozměr, než kdyby byly pointou mého díla.

Často ve své tvorbě pracuji s nějakým konfliktem uvnitř sebe, stejně tak jako moje konfrontace s materiálem který používám je jakýsi střet mě s okolním světem. Uvědomění která následně přichází jsou jakési výsledky těchto procesů, stejně tak mohou být vnímána i díla samotná, jako výsledek procesů fyzických.

Začal jsem kresbou ambiciózního návrhu poměrně realisticky, avšak stále stylizovaně zobrazených figurálních námětů z mého vnitřního světa. Začal jsem pracovat na složité kresbě úhlem na plátno ve formátu 120x100cm a později jsem ještě začal druhé, stejně velké, kde jsem se snažil vyobrazit zvláštní vzpomínku z dětství. Nakonec jsem začal ještě třetí plátno, větší a bez rámu, byla na něm abstraktní akrylová podmalba kterou jsem vymýval a přes ni jsem pokračoval kresbou vlastního spirálového motivu, který pro mě symbolizuje změnu vědomí.

Věřil jsem že díla jsou natolik pravdivá a niterná, že to v nich každý hned uvidí. Pomalu jsem se začal vzdalovat od původního záměru a ani jsem si nevšiml, že se snažím cosi dokázat sobě, i svému okolí. V průběhu jsem si našel takovou komfortní mentální polohu, ve které jsem byl schopen pracovat na složitém díle a ani ho vlastně nezpochybňovat. V určité pozdější fázi jsem díla poprvé ukázal svým vedoucím, kteří myslím trefně nahlédli na mou situaci, a to mi otevřelo oči. Sám jsem si pak uvědomil jak jednoduché je ignorovat vlastní záměry, pokud člověk pracuje na něčem co mu dává svou náročností pocit zadostiučinění. Slepě uvěří honosnému dojmu z vlastního díla, které pomalu ztrácí původní význam, i přes to že může být technicky kvalitní, může být prázdné. Došlo mi, že jsem měl strach z toho, aby mé dílo nepůsobilo moc terapeuticky a experimentálně, proto jsem tolik pracoval na tom, aby působilo akademicky. Zapomněl jsem v něm skutečně hledat, pouze jsem kreslil to, jak si myslím, že takové hledání vypadá.

Cena za to byl obrovský stres, tlak který jsem sám na sebe začal vyvíjet, tak velký, že jsem se chvílemi cítil být skoro neschopný pokračovat. Zpochybňoval jsem svůj způsob práce a cítil jsem se být ztracený.

Později jsem měl to štěstí, že se mi podařilo znovu načerpat inspiraci a vrátit se k tvorbě, ukázalo se, že mi prospělo to, co mi pomůže vždy když jsem v podobné situaci - příroda. Vnímám jsem touhu nějak zpracovat dojem, který to ve mě zanechalo a začal jsem pracovat

na kresbách stromů. Detailní kresba tužkou mě vrátila zpět do tvůrčího nastavení a organické motivy mě velmi bavilo zpracovávat pro mě poněkud netradičním rukopisem, ale po chvíli jsem opět propadal stresu a dokonce uvažoval, že jen dokončím první figurální obrazy abych zkrátka splnil školní povinnost.

Šel bych tím sám proti sobě, což jsem brzo rozpoznal. Pod největším tlakem jsem se uchýlil k jediné výtvarné činnosti která mě dokáže opravdu vnitřně uvolnit, kresbě fixou na běžný papír. Původně jsem se tomu věnoval ve formě takového uvolňujícího cvičení, které mi umožní opět pracovat na složitějších věcech. To mi hodně pomohlo a začal jsem dostávat nápady na desítky různých obrazů, objektů a projektů, jako by mě prvotní šok z neúspěchu svým způsobem probudil, a najednou to přišlo všechno naráz. Moment strávený v přírodě mi pomohl spatřit inspiraci, když jsem měl nejméně motivace a nejvíce pochyb, byl to důležitý okamžik. Pouhá snaha o zachycení nepopsatelného dojmu v tu chvíli byla to, co mě opět vrátilo k tvůrčí činnosti. Postupně mi ale začalo docházet, že odpovědi, které hledám, leží přede mnou v rychlých kresbách. Po konzultacích jsem se rozhodl věnovat pouze této kresbě, ale přešel jsem na formát A1 a později 70x100cm, větší formát i stopa fixu mě vedly k lehce delšímu času, který u jednotlivých kreseb trávím, tím i lehce jiným motivům. U malých kreseb bylo snadné předběhnout vlastní mysl a dát rychlými tahy průchod vědomí jinak, než u větších formátů, kde jsou tahy jiné a delší čas dovolí rozumu se účastnit přímo při vzniku díla. Je zajímavé se hledat rovnováhu, jakousi rovinu, kde může tato spíše rozumová a kritická část komunikovat s tou více intuitivní a pudovou přesně tím tempem, které je potřeba pro vznik těchto prací. Vždy mám pocit, že se dostanu do takového rytmu, kdy přesně stíhám zaznamenat to co za daný čas vnímám, dokážu pak dlouze pracovat na sérii takových kreseb zachycujících můj vnitřní dialog.

Rozhodl jsem se kresby následně zasadit do rámu z mozaiky a překrýt je sklem, na němž je tenká vrstva průhledného reliéfu. K tomuto rozhodnutí jsem docházel dlouho, ale při práci na kresbách a mezi tím jsem si zkrátka začal uvědomovat souvislosti mezi mým dílem a mnou.

Když člověk přijde na svět, automaticky začne zažívat věci a situace, nikdo se neptá jestli to tak má být, zkrátka to tak je, protože to v čem žijeme, tu existovalo dlouho před námi a nejspíše bude i dlouho po nás. Člověk tedy začne zažívat pomyslnou sérii událostí, které ho ovlivňují, formují, skrz různé žádoucí i nežádoucí vnitřní prožitky vyplouvá na povrch to, kým je, kým vždycky byl.

Použití mozaiky mi v tomto kontextu přišlo tak symbolické, spatřil jsem kameny jako hmotný symbol tohoto světa a jeho věčnosti, prostoru ve kterém žijeme, byly tu dlouho před tím, než jsem se narodil a budou i po mně. Jsou jako jednotlivé události a rozhodnutí, vzpomínky, vytvarované do podoby, kterou jsem jim dal, čekající na to, až do sebe zapadnou a dohromady vytvoří celek, který může mít význam, přesah, sdělení, stanou se tak výpovědí o mě samotném a mé konfrontaci s tímto světem.

Kameny jsem tedy nasbíral sám, na oblíbeném místě, které znám již od dětství, rozbíjel jsem je a jednotlivé kousky třídil a čistil, než jsem začal skládat mozaiku jako takovou. Kameny které jsem použil jsou převážně křemen, křišťál, galenit, minium a sfalerit.

Reliéf je průhledný, lehce zašpiněný nebo zakalený. Překrývá čisté sklo a kresbu pod ním. Mám pocit že představuje jakési vrstvy mne samotného, je to ta část, která se dotýká povrchu světa a života kolem, lehce se odkrývá jako hlína, pod níž je archeologický nález, podstata celé věci, navždy zachycený moment obsahující vzkaz přímo ze mne.

Kresby jako takové jsou těmito vzkazy, jsou to znaky, symboly, scény, které nesou informace z vědomí či nevědomí, o aktuálním vnitřním prožitku. Jsou zaznamenány

způsobem který ve mě automaticky vzbuzuje tendenci pokračovat a tvořit tak celé série, je to jako uvolnit proud vody. Tahy a celkové zpracování kresby je velmi expresivní, i náměty jako takové často vyjadřují nějaké moje rozpoložení, ale jsou zde i takové co vychází například ze vzpomínek, snů, nebo pouhých představ a nepochopených myšlenek, které se v daný moment vynořují. Objevují se na nich nejrůznější motivy obsahující více či méně přímou spojitost se mnou, s mým životem, způsobem vidění a vyjádření čehokoliv, co na nějaké úrovni prožívám nebo cítím.

Jsem velmi vděčný za to že jsem při své práci mohl zažít skutečné hledání, takové probuzení. Mám pocit že jsem tímto dosavadním vývojem prošel určitou fází mojí tvorby, ve které jsem byl dlouho. Když se na to dívám zpětně, mám pocit jako bych byl nějakou dobu nepřítomný při výtvarné činnosti, i dříve jsem se již podobným kresbám věnoval, ale ani jsem nevěděl proč je vlastně dělám. Teď už to vím a dokonce i vím co znamenají. Myslím že se mi podařilo ujít po téhle cestě další kus k pochopení sebe samotného, možná se to může zdát jako naivní tvrzení, naivní cíl, nebo se někomu tento posun zdá nevýznamný, ale pro mě významný byl. Nejsem si jist, jestli vysvětlování mých jednotlivých malých zjištění je to co může ostatním lidem něco důležitého předat, možná ano, ale spíš jsem se snažil upozornit na to, že člověk se skutečně skrz určitou uměleckou činnost může přibližovat sobě obecně, každý po svém. Autentické dílo podle mě občas může působit v očích autora příliš jednoduše a to ho může zmást nebo brzdit, stejně tak jako jeho představy o tom jak by takové dílo mělo vypadat, nebo co by u jeho vzniku měl prožívat. Vždy se dá pracovat s tím, co tam v danou chvíli je, uvnitř nás, čím více si budeme představovat jaké to je, tím spíše budeme zmatení, ale čím více to budeme hledat, tím spíše to možná najdeme.